

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Odulpho presbytero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

damnauit: per quem innocentiam deuotione quaſiuit, perſeuerantia inuenit, morte ſeruauit.

Quæ cum ita ſint, chariſſimi, licet hic tantus Chriſti teſtis precioſus cõſeſſione, precioſior ſanguine, crudeli vulnere precioſior, & tinctã veſte candidior, licet hic Medio- lanenſium peculiariſ putetur priuilegio ſepulcri; ſed omnium eſt communione ſu- fragij. Neque enim iſtius vrbiſ charitas proflua, & fides auara, tantum huic martyri de- rogauerit, dum ſibi arrogat, vt ſolum erga mcenia ſua, patrocinij illius beneficia affu- tura eſſe crediderit. Non clauditur lociſ, quod diffunditur meritiſ. Inuocãſti vbique martyrem, vbiq; te exaudit ille, qui honoratur in martyre.

Inuocatio
martyrum
Dei honor
eſt.

Moderante itaq; eo, qui penſat vota tua, & diſpenſat munera ſua, intantum vicina præſentia efficaciſ præbebitur aduocatiſ, in quantum fuerit fides deuota ſuſcepti. Ora- tio enim, qua caſtitaſ, iuſtitia, elemoſynarum operibus adiuuatur, excedit mundũ, penetrat paraduſum, euolat vſque ad ipſum ſumma Maieſtatiſ, Angelo conferente, conſpectum. Sicut quodam loco vox teſtatur angelica: Et cum tu, inquit, orares, ego obtuli orationem tuam in conſpectu claritaſ Dei.

Tob. 12.

Beata anima, chariſſimi, cuiuſ votum, cuiuſ compunctioſis incenſum, cuiuſ ſuppli- cationiſ holocauſtum, nulla inſidelitate ſumidũ, nullo carnaliſ illecebræ foetore pol- lutum, nulla ſauitia cruentum, nulla odij ſimulata maculatum, ſed fide igneum, con- ſcientia nitidum, ſinceritate cordiſ odoriferum, concordia & charitate perfectum, vſque ad Dei vultum per caeleſtium nunciõrum deſertur obſequia.

Martyres
mundi in-
terceſſores

Pſalm. 115.
Pſalm. 138.

Pſalm. 33.

Nota hæc
de venera-
tione San-
ctorum &
reliquiarũ.

Quæ cum ita ſint, honoremus beatos martyres, principes fidei, interceſſores mundiſ, præcõnes regni, coheredes Dei. Quod ſi dicas mihi: Quid honoras in carne iã reſoluta atque conſumpta, de qua nulla iã Deo cura eſt? Et vbi eſt illud, chariſſimi, quod ipſa ve- ritas loquitur per Prophetam? Precioſa inquit in conſpectu Domini mors ſanctorum eius. Et iterum: Mihi autem valde honorificati ſunt amici tui Deus? Honorare debe- mus ſeruos Dei, quanto magis amicos Dei? De quibus alio loco dicitur, Dominus, in- quit, cuſtodit omnia oſſa eorum, & vnum ex hiſ non contereret. Honoro ergo in carne martyriſ exceptaſ pro Chriſti nomine cicatriceſ? Honoro viuentiſ memori- am perrennitate virtutiſ. Honoro p̄r conſeſſionem Domini ſacraſ cinereſ? Ho- noro in cineribuſ ſemina aternitaſ. Honoro corpus, quod mihi Dominum meum oſtendit diligere, quod me propter Dominum mortem docuit non timere. Cur autẽ non honorent corpus illud fideleſ, quod reuerentur & demoneſ? quod & afflixerunt in ſupplicioſ, ſed glorificant in ſepulcro? Honoro itaque corpus, quod Chriſtus hono- rauit in gladio, quod cum Chriſto regnabit in caelo.

DE INVENTIONE CORPORVM NAZARII ET CELSI
quædam lectu digna hæbentur Tomo 2. in Vita S. Ambroſij
Epiſcopi Mediolanenſi.

VITA S. ODVLPHI PRESBYTERI ANTE AL-
QVOT SECVLA AB INCERTO QVIDEM AVTHORE,
ſed grauiſ edita. Stylum mutauit magna ex parte
Fr. Laurentius Suriuſ.

22. Iunij.
Cap. 1.
Bodgiſ pa-
tri Odulphi

Diſcendi ce-
leſtitaſ.

TEMPORIBVS Ludouici piſſimi Imperatoriſ vir qui- dam venerabilis fuit, è Francorum nobili proſapia ortuſ. Dicebatur iſ Bodgiſ, & ex eo procreatuſ eſt Odulphuſ: qui ſimulatq; è ſacraſſima baptiſmatiſ vnda renatuſ eſt, caeleſti quoq; rore diuinituſ eſt irrigatuſ. Porro vbi deſijt ad materna pendere vbera, literarũ ſtudijs tradituſ, & ſanctiſ ac Deo deuotiſ hominibuſ, vt ab illiſ canonicã re- ligione imbueretur, commendatuſ eſt. Præſtitit autem illi Deus tantum diſcendi ſtuduũ, tantamq; ingenij felici- tatem, vt illoſ etiam, qui ipſum ætate antecedebant, ipſe longo poſt ſe interuallo relinqueret, ætateq; ſua, licet annis necdum maturã, diuinis diſciplinis, & dogmatibuſ egregie ornaret. Porro cũ ætate

ætate accreuit ei etiam sapientia & sanctitas, idque adeo, vt ijs, qui per id tempus Deo religiosè seruire conabantur, nouus quidam Samuël ortus videretur. Quibus sanè ad eò gratiosum illum diuina gratia effecit, vt vniuersim ab illis omnibus amaretur, & ob vitam probabilem summæ venerationi haberetur. Atq; ille ediuersò par pari referens, sincero animi affectu eos quoq; diligebat. Iam verò puer religiosus ac venerabilis in ipsis adolescētia inijt id se meditari & appetere declarabat, quod postmodum re ipsa compleuit, non immemor illius Dominici sermonis, Qui amat patrem aut matrem plùs quàm me, non est me dignus. itemq; Qui vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Quorum ille adhuc puer crebrò memor, & die ac nocte sapè illa tacitus secum reuoluens, pijs moribus & sanctis operibus planè apud se statuit Deo perpetuò seruire, spiritaliq; matri sanctæ Ecclesiæ inseparabiliter adherere.

Matt. 10.
Luc. 9.

Itaque sanctus adolescens, viris quidem probatis in pri mis charus, sed tamen soli Deo seruire sollicitus, per virtutum gradus semper ad sublimiora tetendit, donec in virum perfectum euaderet. Mentem atq; animum, quemadmodum solent sancti homines, ad cælestia continenter erigere, & mundanæ vanitatis ac pompæ inanis illecebras declinare statuit, vt in illum quoq; competeret, quod in Psalmo legitur: Ibunt de virtute in virtutem. Sic ergo in cunctis virtutibus proficiens, etiam Ecclesiasticorū ordinum gradus ascendit, & presbyterij est benedictionem adeptus, regis altissimi sacerdos effectus. Tum verò mox apud se decreuit studio piæ conuersationis ad quoddam sacræ religionis monasterium se conferre. At parentes eum dehortabantur, ne id faceret, sed potius ad ipsorum se voluntarè accommodans, ecclesiam Oroschattanā ad ministrandam susciperet. Illic enim & natus & educatus erat. Victus tandem precibus illorum, morè eis gessit ea in re, quanuis inuitus. Sed nò diù postvisum est ei adire summæ reuerentiæ locum Traiectum, antiquitùs Vultenburg dictum, idq; ea mente & cōsilio, vt illic cum cæteris Dei famulis, Christo ibidem militantibus, quoad viueret, prepotenti Deo fideliter seruiret. Memoria ergo retinens, quod in euangelio Saluator ait: Qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus: posthabito patrè neglectis propinquis, contemptis agris, familia, rebus & facultatibus omnibus, ad locum illum Christo duce profectus est, rebus quidem pauper, sed meritis diues. Nihil iam in hoc mundo habere volebat, vt à Domiuo iuxta illius promissionem centuplum acciperet, & vitæ æternæ hæres esse mereretur.

Cap. 2.

Pfal. 83.
Initiatur sacerdotio.

Traiectum olim Vultenburg.

Luc. 9.

Matt. 19.

Erat per id tempus Traiecti Episcopus eximia sanctitate, Fridericus nomine, qui viri Dei cū multo gaudio & honore excepit. Fecerūt idē omnes serui Dei, qui illic erant adunati, ex animo sibi gratulantes tam sanctū tamq; religiosum ad ipsos Dei famulū accessisse. Nec potuit diù illos celare, quod oculos diuinæ maiestatis nò latuit: sed cum aliquantisper apud illos moratus esset, omnibus ardens cælesti lumine lucerna respēdit. Erat enim in vigilijs strenuus, in ieiunijs potens, in oratione sedulus, in sacra lectione studiosus, in elemosynis largus, in curandis pauperibus celebris, in hospitalitate feruens, in rebus ecclesiasticis distribuendis prudens. Denique quibus post antistitem præfectus erat, eos omnes mirum in modum antecedeat. Neque aliter vel ab omnibus illis, vel ab ipso etiam præfule, quàm monasterij pater vocabatur, atque ab eius ore omnes cupiebant accipere consilium. Omnibus enim omnia factus erat cum Apostolo, vt omnes Christo lucrificeret.

Cap. 3.
Fridericus Traiecti Episcopus.

Virtutes S. Odulphi.

1. Cor. 9.

Ea tempestate Frisones, homines feroces, in tam fœdos erant prolapsi errores, vt is, quem diximus, Episcopus, neque per seipsum, neque per suos Archidiaconos eos posset in viam veritatis reuocare. Itaque literas per hominem fidelem misit Traiectū ad virum Dei Odulphum, rogans eum, vt qua posset celeritate traiecto maris sinu ad ipsum veniret. Literis illis acceptis, Christi seruus mirificè exhilaratur, perinde ac si ad cælestes epulas inuitaretur, cupiens cum suo pastore, si ita res poscat, in tam pio agone pro Christo sanguinem suum fundere. Cum autem ad Episcopum peruenisset, ille viuo eo, immenso perfusus gaudio, cum pacis osculo eum humaniter excepit. Deindè mutò sese consolantes, & vt summi regis generosos præcones decebat, gladio spiritus egregiè accincti, per ecclesias pariter proficisci, iterum atq; iterum eas inuisere, habere conciones ad populum, Euangelica eruditione ad veritatem reducere cœperunt. Deniq; crebrò admonendo, arguendo, increpando homines, qui antea instar luporum seui & rapaces fuerant, salutari doctrina in oues mansuetas conuerterunt. His ita gestis, antistes ille, cōmunicato cum clericis, nec paucis eius regionis laicis viris cōsilio, vitum Dei obnixè rogat, vt intra illius terræ limites velit permanere, & populum nu-

Cap. 4.

Cū Episcopo Frisones ad meliorem frugem reuocat.

per ad sanitatem reuocatum, suis eruditionibus confirmare, & ab antiqui hostis mortiferis faucibus eripere. At vir Dei planè recusat, asserit se ætate grauem, ad id ministerium pares vires adferre non posse. Contrà Episcopus suis eum precibus flectere conatur. Cedit tandem sanctus vir, & pastoris sui iussu capeffit, populiq; votis obsecundat, ea tamen conditione, vt liceat ei aliquot exactis annorum curriculis Traiectum reuifere, vbi se in Christi famulatu vitam finiturum promiserat.

Cap. 5.
S. Odulphus
multum eis
confert.
1. Cor. 3.

Volens igitur suo muneri non deesse vir plenus Spiritu sancto, non cessabat semina verbi Dei spargere in populum, calorum regnum multa instantia predicare, omnibus ceu prudens & fidelis dispensator, diuini sermonis præbere alimoniam, fortioribus solidum cibum, infirmis, ex Apostoli sententia, lac offerre. Ita factum est, vt omnes ex eius sanctitate gaudio replerentur. Cum autem eo ministerio perfunctus esset, se recepit ad suos Traiectenses, Deum laudans, quòd eius fretus ope, tot animas lucratus esset. Etsi autem iam longo fractus esset senio, at tamen animo vincens ætatem, nihil de Dei seruitio & solitis pietatis exercitijs remisit. Perseueravit enim in ieiunijs assiduis, in vigilijs Deo gratis, in sanctis precibus, in largissimis elemosynis: sibi parcus, alijs omnibus pro Christi nomine largus: nihil terrenum sibi acquirere cupiens, vt posset bonis æternis frui.

Cap. 6.

Claruit verò etiam prophetiæ spiritu, ita futura predicans, ac si iam coram fieri cerneret. Quod vt certius testatusq; fiat, ex plurimis pauca adferemus. Cum ià discessurus esset ab eo loco, qui Stauerem dicitur, priusquam se daret itineri, iogens ad eum conuenit Frisonum multitudo, eius saluberrima adhortatione municipientium, Ille verò Domino eos commendans, benè precatus est eis, amanterque admonebat, ne à via veritatis vnquam deflecterent, certi non sine graui animaduersione id se facturos. Et ego quidem, inquit, sat scio non vos permanfuros in sana doctrina: sed ea causa gentiles barbari in vos incurrent, quod mihi vobis iam antè predicanti incunstanter credere potestis, ijq; vestram regionem populabuntur, vosque & res vestras secum in captiuitatem abducent. Euenit vtrunq; postea, sicut erat à sancto viro prænunciatum.

Prædicat
Frisonibus
ipsorum defectionem &
Dei animaduersionem.

Cap. 7.

Ingens saxum ad domus eius ostium iacebat. Illud ergo digito demonstrans iisdem, Scitote, inquit, futurum esse, vt absq; vilius hominis opera saxum istud in flumen deuoluatur: vbi etiam latitabit sub vndis, donec vos diuinæ pacis eritis beneficio destituti. Cum autem videritis iterum illud absque humano opere ad litus emergere, nõ dubitetis me, licet iam extinctum, vos reuifere, vobisq; pacem à Deo impetratam apportare, mansuram apud vos, donec superbia, periurij, homicidij, adulterij atq; omnium flagitij eam rursus à vobis excludatis, irato Deo propter maleficia vestra. Huius quidem vaticinij & signi admirandi permulti testes hodieq; supersunt, qui se id suis oculis conspexisse asseuerant: saxumq; illud ibidem in ecclesia immobile perdurat, vt credentium confirmetur fides, & increduli pudeant.

Cap. 8.

Ecclesia Traiectensis, è vita sublato Episcopo, pastore orbata fuit. Mox collecti clerici cum beato viro tractabant de eligendo successore. Diu autem illis inter se contentibus, tandem elegerunt ecclesiæ præpositum Craftum. At ille rebus valde locuples, arroganter ac tumidè dixit ad illos: Habeo abundè multa: Cur in meos humeros tantum onus conijcitis? Ijs verbis comotus B. Odulphus, Quid, inquit, ais miserime! Spernis planè, sed quod consequi non mereris. Quòd si nolebas in te recipere, diceres saltem te tanti honoris culmine indignum. At nunc propter opes immensas Apostolici ordinis spernens dignitatem, propediem ex hac luce subtraheris. Dixit vir Dei, & sermonis veritatem hominis mors declarauit. Interim qui ex Clero conuenerant, cum animis vacillarent, singuli qui ipsis cum primis idonei viderentur, elegere. At Christi sacerdos non ad personam, sed ad meritum respiciens, dicebat posse inter ipsos alium inueniri magis idoneum: nec tamen vituperabat ab ipsis electos. Itaque ostendit eis presbyterum quendam Hungerum nomine: qui licet vultu deformis esset, at tamen nescientibus hominibus, sed non nesciente Deo, meritis insignis erat. Eum ergo omnes elegerunt, & statuto tempore consecratus est Episcopus: cuius sanè tanta fuit vitæ integritas, vt post Vuillibrordum & Bonifacium sanctos Episcopos, in illa sede nullus repertus sit, qui vsque ad supremum vitæ diem excolendis virtutibus par illi fuerit. Apparet inde, non temerè eum à sancto Odulpho alijs prælatum fuisse.

Prædicat
mortem superbi
Præpositi.

Hungerus
fit Traiecti
Episcopus.

Cap. 9.

Iam senectus præmebat sanctum virum Odulphum, & ad ecclesiam absque scipione progredi non poterat. In ipsius autem scipionis suprema parte ceream affixerat tabellam,

bellam, in qua solebat, oblata occasiōe, nomina fidelium annotare, donec ea in libro vitæ describeret. Quodam autem die præ animi vigore & alacritate oblitus imbecillitatis suæ, cum ad Dei cultum properaret, in domicilio suo reliquit scipionem illum. Paulò post opera maligni dæmonis inflammatum est domicilium illud, & cum omni suppellectile cōflagrauit. Erat tunc vir Dei occupatus laudibus diuinis, sed cum cerneret valido igni iam correptum domicilium, ad solita præsidia se contulit, Deum orans, ne loca sancta ignis inuaderet: non admodum curans excidium cellula suæ. Exaudiuit verò Deus preces eius, moxque incendium repressum est, nec quicquam præter viri Dei domicilium exulit. In medijs autem flammis adeò scipio mansit illæsus, ut ab igni cera indurata videretur, ne minutissimo quidem apice ex illa abolito. Quo insigni miraculo Deus ostendere voluit, quanti apud ipsum meriti esset sanctus Odulphus. Scipionem autem illum in eius defuncti sepulcrum defixere fratres, qui illic ita mansit fixus vsque ad beatæ memoriæ Rathodi Episcopi tempora.

Scipionem
& cerā viri
Dei nihil le-
dit ignis.

Aduenante tandem tempore, quo vir beatus ad optatam cælestis patriæ gloriam erat transiturus, modica febre correptus, sensit adesse migrandi tempus. Accitis igitur fratribus indicauit eis diem obitus sui. Sub ipsam autem mortis horam rursus fratres sibi adesse voluit, & cum ipso cantare psalmos pro expectatione decessus sui. Omnibus denique ex ipsius præscripto ritè peractis, valefecit fratribus, rogans eos, ut pro ipso Dominum precarentur, se quoque pollicens pro ipsis & loco illo eiusque habitatoribus perpetuò Domino preces oblaturum. Inde mox ad Dominum se conuertens, nihilque trepidans ad mortem, (quippe qui mortem ipsam in lucro poneret) hilari mente dixit: In manus tuas Domine commendo spiritum meum: sub quibus verbis sanctissima illa anima è corpore egressa est: simulque suauissimi odoris fragrantia illic diffusa est, ita ut omnes inæstimabili suauitate replerentur, perspicueque inde liceret animaduerti, beatissimos angelicos spiritus animam illam è corpore abeuntem suscepisse. Eius festus dies celebratur pridie Idus Iunij, Fiunt autem per eius merita nō solum Traiecti, sed etiam in Stauerem innumera miracula in honorem & gloriam Domini nostri Iesu Christi, qui cum patre & spiritu sancto viuunt & regnant per infinita secula seculorum, Amen.

Cap. 10.

Vult profecto
defuncto
rogari.

Psal. 30.

F. Laur. Surius Pio Lectori.

In Aprili mense vitam Iustini Philosophi reposuimus, authore Ioachimo Peronio, secuti Latina Martyrologia. Nunc rursus damus Iustinum Philosophum, cum multis alijs pro pietate casum, authore Simeone Metaphraste, qui cum habet die 12. Iunij. Vtrum autem planè idem utrobique sit Iustinus, ob temporis penuriam necdum satis examinare licuit. Mihi quidem diuersus hic ab illo priori esse videtur. Non enim tam obscurus fuit Iustinus, ut Præfatum ex eo percontari oportuerit, quod in hac historia fit, in quarum disciplinarum genere versaretur. Sunt & alia, quæ faciliè persuadent non eundem esse.

MARTYRIVM SANCTORVM IUSTINI PHILOSOPHI, CHARITONIS, ET SOCIORVM, QVI Romæ passi sunt, Authore Simeone Metaphraste.

VO tempore nefarij superstitionis idolorum propugnato. 12. Iunij. res impia contra pietatem ac religionem seruantes Christianos, per singulas vrbes ac regiones edicta proposuerunt, ut quicumque Christiani deprehensi essent, idolis sacrificare cogentur: comprehensi Iustinus, & qui cum illo erant adducti sunt ad Romæ Præsidentem, Rusticum nomine. Quibus ante tribunal constitutis, Rusticus Præses dixit Iustino: Agè, esto dijs ipsis obediens, & Imperatoris edictis. Illi autem Iustinus respondit: Nemo vnquam reprehendi aut condemnari poterit, qui Saluatoris nostri Iesu Christi præceptis obedièrit. Tum Rusticus Præfatus: In cuiusnam, inquit, eruditionis ac disciplinarum genere versaris? Cui Iustinus: Omnium disciplinarum genus discere conatus sum, omnemque eruditionem expertus, postremò veræ Christianorum disciplinæ adhæsi, quanuis illa non placeat his, qui falsæ opinionis er-

Ooo 3

to